16/03/2021

“Το στάδιον των αρετών ηνέωκται”

/ Γνώμες

Του Αρχιμ. Αλέξιου Εγκλειστριώτη

Έχουμε ήδη εισέλθει, αγαπητοί μου αδελφοί, στο πιο πνευματικό στάδιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, στην Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή!!!

Μια περίοδος πνευματικών αγώνων, ενάντια στο κακό και την αμαρτία, ενάντια στις ίδιες τις δαιμονικές δυνάμεις, έχοντας ως κύριο όπλο μας την πανοπλία του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού, αλλά και τη ζωντανή και ακλόνητη Πίστη μας στον Σταυρωθέντα και Αναστάντα Χριστό και Θεό μας !!!

Μία περίοδος στην οποία διαφοροποιούνται, τόσο οι καθημερινές ακολουθίες του Όρθρου, όσο και η εσπερινή ακολουθία.

Στον Όρθρο συνεχίζει η χρήση του Τριωδίου, όπως αυτή άρχισε από την Κυριακή του Τελώνου και Φαρισαίου και θα ολοκληρωθεί το Μέγα Σάββατο. Ο καθημερινός Εσπερινός μεταφέρεται στο τέλος του Όρθρου και των Ωρών, ενώ το βράδυ γίνεται το Μέγα Απόδειπνο, πλην Σαββάτου και Κυριακής.

Ονομάζεται Τριώδιο, γιατί οι καθημερινοί κανόνες, ύμνοι, αποτελούνται από τρεις ωδές, δηλαδή τρεις ομάδες τροπαρίων. Το πρώτο τροπάριο κάθε ωδής ονομάζεται ειρμός και το περιεχόμενο του αντιστοιχεί στο περιεχόμενο των εννέα βιβλικών ωδών, που περιέχονται στο ιερό Ψαλτήριο.

Η μία εκ των τριών ωδών εναλλάσσεται κάθε μέρα, μέχρι και την Παρασκευή. Οι άλλες δύο ωδές, 8η και 9η παραμένουν σταθερές κάθε μέρα. Για τις πρώτες πέντε ημέρες της εβδομάδος έχουμε τις ανάλογες ωδές, 1η για τη Δευτέρα, 2η για την

Τρίτη, 3η, 4η, 5η κ.λπ. Για έκαστο Σάββατο οι κανόνες περιλαμβάνουν και τις εννέα ωδές.

Βεβαίως το Τριώδιο περιλαμβάνει για κάθε ημέρα και άλλα, εξαίσιου πνευματικού περιεχομένου, στιχηρά ιδιόμελα, αλλά και ειρμολογικά, σύντομα, τροπάρια.

Τόσο οι καθημερινοί κανόνες, όσο και τα τροπάρια, μας προβάλλουν τις αρετές, που πρέπει να βιώνουμε καθημερινά, για να αξιωθούμε να γίνουμε μέτοχοι της χαράς της λαμπροφόρου Αναστάσεως του Κυρίου μας.

Τέτοιες αρετές είναι :
α) Η αρετή της Νηστείας, τόσο της σωματικής όσο και της πνευματικής, που χαρακτηρίζεται ως η μητέρα της σωφροσύνης. “Νηστεύσωμεν αδελφοί σωματικώς νηστεύσωμεν και πνευματικώς”. (Ιδιόμελο αποστίχων ,Τρίτης Β’ εβδ. Νηστειών).

Η νηστεία δεν είναι μόνο η αποχή βρωμάτων, αλλά και η αλλοτρίωση μας από τα διάφορα υλικά πάθη, η αποχή μας από το θυμό, ο χωρισμός μας από τις διάφορες επιθυμίες μας, η αποχή μας από την καταλαλιά και τη συκοφαντία, το ψεύδος και την επιορκία, όπως μας λέγει ο Μέγας Βασίλειος. Η επιορκία, δηλ. οι υποσχέσεις που δίνουμε πολλές φορές και με όρκο και δεν τις τηρούμε, είναι μεγάλο αμάρτημα. Στο σημείο αυτό είναι φρόνιμο να αναφέρουμε και τα λεγόμενα “τάματα”, που υποσχόμαστε σε αγίους και δεν τα τηρούμε. Ας έχουμε υπ’ όψη μας ότι όσοι ξεχνούν, ηθελημένα ή αθέλητα, να εκπληρώνουν τις δεσμεύσεις τους που δίνουν, τότε υφίστανται αξίως και τις επιπτώσεις.

Μιλάμε λοιπόν για νηστεία σώματος και ψυχής, νηστεία του στόματος, του νου και της καρδίας μας. Μιλάμε για την αποξένωση μας από κάθε υλικό και πνευματικό πάθος.
Η αποχή μας επίσης από άδικες και παράνομες συναλλαγές, που έχουν μέσα τους το σπέρμα της διαφθοράς.

β) Η Προσευχή.
Ευχαριστούμε, δοξολογούμε και ευγνωμονούμε τον Άγιο και Τριαδικό μας Θεό, για όλα τα αγαθά που μας προσφέρει. Ένα καρδιακό” Δόξα Σοι ο Θεός, η Ελπίς ημών, Κύριε δόξα Σοι”, είναι η καλύτερη εγκάρδια ευχαριστιακή μας δοξολογία!!!.

“Η προσευχή, έλεγε ο Άγιος Ιωάννης της Κρονστάνδης, είναι μια κατάσταση συνεχούς ευγνωμοσύνης”.

Μια πολύ ψυχωφελής προσευχή είναι και η συχνή ανάγνωση του ιερού Ψαλτηρίου, το οποίο προβάλλει η Εκκλησία μας να διαβάζεται πιο πολύ αυτή την περίοδο. Οι ψαλμοί του Δαυίδ είναι ένας συνεχής ύμνος δοξολογίας και ευγνωμοσύνης προς

τον Θεό.

Το Ψαλτήριο είναι “η τέλεια έκφραση της ανθρώπινης προσευχής, της μετάνοιας, της λατρείας και δοξολογίας, αλλά και η αληθινή λεκτική εικόνα του Χριστού και της Εκκλησίας, μια αποκάλυψη μέσα στην Αποκάλυψη”. (Alexander Schmemann, Μεγάλη Σαρακοστή, σ.46, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 1981).

Μια ξεχωριστή προσευχή που ακούγεται δύο φορές, στο τέλος κάθε Ακολουθίας, και χαρακτηρίζεται ως η Προσευχή της Τεσσαρακοστής, είναι η προσευχή του Αγίου Εφραίμ του Σύρου και συνοδεύεται πάντοτε και με μετάνοιες.

Η Προσευχή αυτή στοχεύει στο να μας απελευθερώσει από μερικές πνευματικές ασθένειες, όπως είναι η αργία, δηλ. η οκνηρία, η φυγοπονία και η νωθρότητα, η οποία θεωρείται ως η ρίζα κάθε αμαρτίας, γιατί μας εμποδίζει να δούμε το φως και να το επιθυμήσουμε. “Αργία μήτηρ πάσης κακίας”, έλεγε ο Αθηναίος Σόλων, ο νομοθέτης και φιλόσοφος.

Επίσης η περιέργεια, η φιλαρχία και η αργολογία, που μολύνουν τη ζωή μας, μας αποπροσανατολίζουν από τον Θεό και μας οδηγούν στον εγωκεντρισμό, τον εγωισμό και τη φιλαυτία, απομακρύνοντας μας έτσι από τον τελικό θείο προορισμό μας .

Αντίθετα ο εναγκαλισμός εκ μέρους μας της σωφροσύνης, της ταπεινοφροσύνης, της υπομονής και της αγάπης, που κατακλείει την προσευχή αυτή του Αγίου Εφραίμ, μας επανασυνδέουν με τον Θεό, γινόμενοι έτσι δέκτες της Θείας Χάριτός Του.

Όλες οι πιο πάνω αρετές, μαζί και η ιερή Μετάνοια και επιστροφή μας, αλλά και η αναγνώριση των δικών μας σφαλμάτων και κυρίως η αποφυγή εκ μέρους μας της κατάκρισης των αδελφών μας, μας οδηγούν στο αποκορύφωμα όλων των αρετών, που είναι η Αγάπη.

Αυτή η αγάπη, που μας προσφέρεται ως θείο δώρο από τον Θεό. Ένδειξη αυτής της αγάπης είναι η συγγνώμη και η συγχωρητικότητά μας προς τους συνανθρώπους μας.

Χωρίς αυτήν την αγάπη δεν μπορεί κανείς να σωθεί, γιατί “η αγάπη καλύψει πλήθος αμαρτιών”, μας λέγει ο Απ. Πέτρος. (Α’ Πετρ.4,8).

Όταν αυτή η αγάπη μας είναι και σταυρωμένη, όταν δηλαδή συμμετέχει στον πόνο, στις θλίψεις και στο σταυρικό πάθος των συνανθρώπων μας, τότε οδηγούμαστε στην ελεύθερη πίστη στην Ανάσταση του Χριστού και στην πρόγευση της

Βασιλείας του Θεού!!!

Τελικά η Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι για μας, αδελφοί μου, η πνευματική μας προετοιμασία, για να συμμετάσχουμε στο ταξίδι της επιστροφής μας και της διάβασης μας στη νέα “εν Χριστώ ζωή”.

ΚΑΛΟΝ ΑΓΙΟ ΣΤΑΔΙΟΝ